

Bilag til Folketingets Kulturudvalg – Museum for Forsyning og Bæredygtighed

Brønderslev, 29. maj 2024

Baggrund

MOSS har hidtil været et kulturhistorisk museum stiftet med fokus på lokale forhold og historie.

De senere år er klima- og miljødagsordenen blevet den [vigtigste](#) for danskerne. Det stiller nye krav til Vildmosemuseet, som Museum for Forsyning og Bæredygtighed arbejder på at etablere.

Et nyt Vildmosemuseum vil gennem fokus på menneskets forsyningshistorie sætte vores påvirkning på klimaet og naturen i centrum. Det skal formidle menneskets udnyttelse af naturens ressourcer. Det skal fortælle om menneskets forhold til naturen og naturens afvikling på den bekostning.

Når museet formidler historier, som er "de vigtigste" for danskerne, går vi også fra at være et museum med lokalt fortegn til at være et museum med national relevans.

Vi løser opgaver af national karakter, hvorfor museet bør opnå større statslig støtte.

Region Nordjylland underprioriteres af staten

På Christiansborg er der flertal for at fortsætte udflytningen af kulturkroner, hvilket har været en tendens siden 2015. I [regeringsgrundlaget](#) står der, at regeringen "vil styrke kulturen i hele landet".

Ønsket om at styrke kulturen i hele landet står dog i kontrast til den aktuelle virkelighed, hvor Region Nordjylland er kraftigt underprioriteret.

Af Danmarks Statistik [fremgår det](#), at Kulturministeriets udbetalinger pr. borger i 2019 favoriserede borgere i København, mens borgerne i Region Nordjylland modtog næstfærrest midler pr. indbygger.

Således var udbetalingen pr. borger i Region Hovedstaden 1.735 kr., mens borgere i Region Nordjylland måtte lade sig nøje med 495 kr. pr. borger. Det er 335 kr. pr. borger under landsgennemsnittet, der ligger på 830 kr.

Region	Museumsstøtte, mio. kr. (2024)	Indbyggertal (2024)	Museumsstøtte per indbygger, kr.
REGION NORDJYLLAND	39,9	593135	67
REGION MIDTJYLLAND	151,9	1365688	111
REGION SYDDANMARK	116,9	1238406	94

REGION SJÆLLAND	58,2	852953	68
REGION HOVEDSTADEN	196,8	1911067	103
I alt	563,7	5961249	95

På samme måde favoriserer den nationale museumsstøtte borgere i andre regioner, end Region Nordjylland, som det fremgår af ovenstående tabel, der er justeret efter den seneste museumsreform.

Således er udbetalingen af museumsstøtte pr. borger i Region Nordjylland 67 kroner, hvilket er den laveste i landet. Hvis Region Nordjylland skulle nå det nationale gennemsnit for udbetalingen af museumsstøtte pr. borger, ville det kræve, at regionens museer fik tilført 16.187.273 kroner.

Kommuner og stat bør gå i takt om kulturen

Kulturministeren har ved flere lejligheder [udtalt](#), at han *“ikke vil kaste millioner efter et museum, hvis den kommune, hvor museet bor, ikke også vil”*. Han vil samtidig kigge på, om der er kommuner, hvor “staten skal løfte sit engagement”.

Brønderslev Kommune har investeret i MOSS, nu afventer vi at staten engagerer sig.

Danske fonde og kommunen viser vejen – staten bør følge trop

Fabrikken, som er det bygningskompleks, som det nye Vildmosemuseum skal ligge i, modtog i marts 90 millioner kroner i støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formål og Realdania.

I april bevilgede Augustinus Fonden 10 millioner kr. til indholdsudvikling på det nye Vildmose museum.

Brønderslev Kommune investerer 30 millioner kr. i udvikling af Fabrikken.

Fondene investerer altså i det nye Vildmosemuseum, det samme gør Brønderslev Kommune. Nu er forhåbningen, at også staten vil tage et medansvar for at løfte det nye museum.

Det estimerede anlæg for Fabrikken er samlet 160 mio. eks. moms. Brønderslev Kommune har givet tilsagn om at bidrage med 30 mio. kroner i anlægsfinansiering til realisering af Fabrikken.

Et projekt i harmoni med den nationale arkitekturpolitik

Det nye Vildmosemuseum taler ind i regeringens målsætninger for en ny arkitekturpolitik.

Staten har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med [anbefalinger til en ny arkitekturpolitik](#). To af de tre områder, som ekspertgruppen skal forholde sig til er: 1) bæredygtig arkitektur i et helhedsperspektiv og 2) aktive bymidter og revitaliserede landsbyer.

Det nye Vildmosemuseum opføres i en eksisterende bygning, som transformeres, og der lægges strenge krav om genbrug af materialer og grønne løsninger ned over projektet.

Det nye Vildmosemuseum opføres i en bymidte i en mindre dansk provinsby, og vil bidrage til en revitalisering af den.

Manglende klimaformidling resulterer i mistrivsel

I [regeringsgrundlaget](#) peger Regeringen på, at kultur kan bidrage til at løse udfordringer med mistrivsel, ensomhed, integration og lignende.

Klimaforandringer medvirker till danskeres mistrivsel. Ifølge [udenlandske undersøgelser](#) lider mere end halvdelen af de unge af klimaangst, mens nye danske tal viser, at [hver fjerde unge kvinde overvejer ikke at få børn på grund af klimaforandringer](#).

Det bør derfor være en statslig opgave at bidrage til udvidelsen af et museum, der belyser den aktuelle klimadebat og sætter den i et historisk perspektiv. Et museum, der viser eksempler på, hvordan mennesket tidligere har overkommet klimaudfordringer.

Det nye Vildmosemuseum skal ikke være et dommedagsmuseum, men et museum, der kommer med løsninger.